

[Gert Petersen.]

skabelsen af et forenet Europa på fællesmarkedets grund, kan føre til — jeg citerer:

„opgivelse af de unaturlige grænser, der blev trukket i Jalta“.

Den elskværdige Kaj Björk karakteriserede i Europarådet denne bemærkning som „forhåbentlig en fortalelse“. Nu går Hallstein af, men han har ledet Kommissionen, siden fællesmarkedet blev oprettet; han har sat sit præg på Kommissionen, dens arbejde, dens ånd, og der er ingen tvivl om — det understregede Kaj Björk i øvrigt i Europarådet i Strasbourg — at mange ledende folk inden for fællesmarkedet tænker som han.

Hvor betydningsfuldt dette problem er, fremgik også af debatten i det britiske underhus i onsdags. Her gentog den konservative leder, Heath — i øvrigt ikke noget nyt; han havde sagt det i et foredrag på Harvard universitetet for ikke så længe siden — at

„hensigten med et Europa, der nu udvikler sig, er at skabe en enhed, som genopretter balancen med USA og Canada i finansiel og i nogen grad militær henseende. Det er formålet med det europæiske fællesskabs enhed.“

Heath spurgte derefter underhuset og sig selv og premierminister Wilson, om England skulle gribe denne chance, og han besvarede selv spørgsmålet med et ja. Først, sagde han, skulle den britiske og den franske atomstyrke nærmes hinanden og danne en slags europæisk skjold, og derefter fremkom han med den ejendommelige udtalelse, som man nok bør lægge mærke til, at ikke-spredningsaftalen jo er udformet således, at den åbner adgang for et forenet Europa til at få sit eget atomvåben, sin selvstændige atomvåbenstyrke.

„Dette“

— jeg citerer igen ordret —

„er noget andet end stillingen på det tidlige trin, hvor det franske og britiske atomvåben eksisterer adskilt og holdes som en beskytter for de europæiske lande, som måtte have brug for det.“

I det britiske underhus gjorde premierminister Wilson alt, hvad han kunne, for at standse Heath; han protesterede også mod hans synspunkt; han ville ikke tiltræde det, men hvad man i The Times og også kor-

respondenter til danske blade lagde mærke til: han dementerede ikke Heaths ord om udformningen af ikke-spredningsaftalen, der skulle gøre det muligt for det forenede Europa, hvormed jo altså i virkeligheden menes halvdelen af Europa, at få sit selvstændige kernevåben. Dagbladet Politikens London-korrespondent karakteriserer de britiske konservatives holdning således, og jeg citerer igen:

„Det konservative syn er, at et europæisk forsvarssamarbejde — og ikke bare med konventionelle våben — må blive en logisk nødvendighed i det udvidede fællesmarked, et resultat af det politiske samarbejde, som Wilson selv har betegnet som det væsentlige mål med britisk indtræden.“

Det er altså den samme holdning, som Hallstein og kredsen omkring Hallstein giver udtryk for, som ledende vesttyske ministre har givet udtryk for, og som vistnok nu også den italienske regering er tilhænger af. Vil denne målsætning bidrage til afspænding i Europa, i hele Europa, mener jeg naturligvis? Er det ikke en målsætning, hvorefter et udvidet fællesmarked skal bruges til det, som De Forenede Stater så klogeligt har opgivet, nemlig at skaffe Vesttyskland en finger på atomaftrækkeren? Er det vejen til samarbejde mellem øst og vest i Europa?

Se, jeg tror ikke et øjeblik, at den danske regering er enig i en sådan målsætning, at den ønsker eller tilstræber noget i den retning. Det, som er spørgsmålet for mig, er, om den kan overskue, hvad dansk indtræden i fællesmarkedet ville betyde i denne henseende, hvad det vil føre med sig. Har man for alvor gennemtænkt disse problemer? Har man gennemtænkt, hvad det betyder at melde sig ind i Euratom? Agter man at tage højde for disse spørgsmål under forhandlingerne? Vil man gøre det helt klart, at Danmark ikke vil acceptere en spredning af kernevåben, heller ikke til en ny statsdannelse, som kunne vokse ud af fællesmarkedet, og som i givet fald ville blive den stærkeste industrimagt i verden? Har man gjort sig disse ting klart? Agter man at gøre det klart under forhandlingerne? Og hvis det er tilfældet, kan Danmark så regne med at blive accepteret som medlems-